

4. Tekrar Testi

1.

Hindistan levhası yaklaşık 100 milyon yıldır kuzeye doğru hareket edip, Avrasya levhası ile çarpışmakta ve arada kalan yüzlerce metre kalınlığında tortul tabakaların kıvrılmasına neden olmaktadır.

Güneydoğu Asya'da bu hareketlere bağlı olarak,

- I. Sıradağlar oluşmuştur.
- II. Ortalama yükselti artmıştır.
- III. Kıyılarda deniz ilerlemesi olmuştur.

durumlardan hangilerinin yaşandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

2. Konya - Karapınar ve çevresi rüzgâr erozyonunun görüldüğü yerler arasındadır. Bu durum yörede maddi ve manevi hasarlara neden olabilmektedir. Yörede bu olay ile mücadele kapsamında tedbirler alınmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu tedbirler arasında gösterilir?

- A) Tarım arazilerini nadasa bırakmak
- B) Araziyi eğime paralel şekilde sürmek
- C) Tarımsal üretim alanlarını daraltmak
- D) Ağaçlandırma faaliyetlerinde bulunmak
- E) Arazi üzerinde su kuyuları açmak

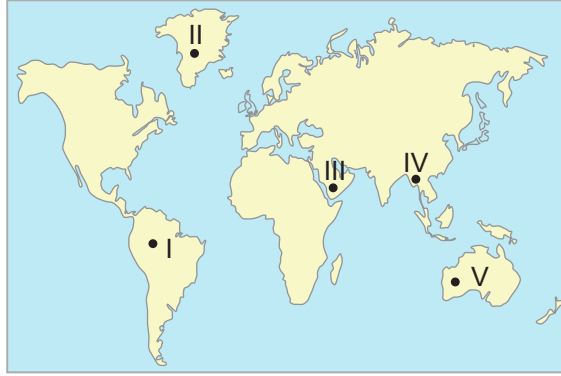
4. Tekrar Testi

3. Akarsuyun belirli bir kesitinden bir saniyede geçen toplam su miktarına akım denir. Ekvatorial bölgede yer alan Amazon ve Kongo nehirlerinin akımları yıl boyunca yüksektir.

Bu durum üzerinde aşağıdakilerden hangisi daha fazla etkili olmuştur?

- A) Okyanus ile bağlantılı olmaları
- B) Yatak eğimlerinin az olması
- C) Birden fazla ülke topraklarından geçmeleri
- D) Havzalarında sıcaklık değerlerinin fazla olması
- E) Havzalarına düşen yağışın yıl boyunca fazla olması

4. Yağışın az, toprağın kuru ve taneli olduğu bölgelerde rüzgâr aşındırma ve biriktirme şekilleri daha kolay oluşur.

Buna göre harita üzerinde numaralandırılmış alanların hangilerinde rüzgârların yeryüzünü şekillendirici etkisi daha fazladır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) III ve IV. D) III ve V. E) IV ve V.

5. Aşağıda hidroelektrik enerji potansiyeli yüksek olan akarsuların bazı genel özellikleri verilmiştir.

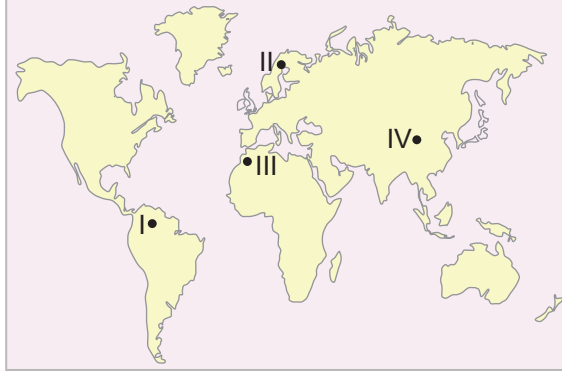
- Yatak eğimleri fazladır.
- Debileri yüksektir.
- Boyları uzundur.

Bu özellikler dikkate alındığında aşağıda verilen akarsularımızdan hangisinin enerji potansiyelinin diğerlerine göre daha fazla olduğu söylenebilir?

- A) Fırat
- B) Gediz
- C) Susurluk
- D) Büyük Menderes
- E) Küçük Menderes

4. Tekrar Testi

6. Zonal toprakların dağılışı ile iklim tiplerinin dağılışı arasında benzerlik kurmak mümkündür. Örneğin nemli ve sıcak iklim bölgelerinde, geniş yapraklı orman örtüsü altında laterit topraklar oluşurken, soğuk ve nemli iklim bölgelerinde iğne yapraklı orman örtüsü altında ise podzol topraklar oluşur.

Harita üzerinde numaralandırılmış yerlerin iklim ve bitki örtüsü özellikleri düşünüldüğünde laterit ve podzol toprakların yaygın olduğu yerler aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	Laterit	Podzol
A)	I	II
B)	II	III
C)	I	IV
D)	III	II
E)	IV	I

7. I. Alp Himalaya kıvrımlarının oluşumu
II. Hersinyen ve Kaledoniyen kıvrımlarının oluşumu
III. İstanbul ve Çanakkale boğazlarının oluşumu

Yukarıda verilen olayların geçmişten günümüze doğru sıralanması aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) III, I ve II. B) II, I ve III. C) II, III ve I. D) I, III ve II. E) I, II ve III.

4. Tekrar Testi

8. Heyelan kayaların, ayrıışmış materyallerin ve toprağın eğim doğrultusunda yer değıştirmesidir. Bu tür olaylara fazla eğimli yamaçlarda, yağışlı veya kar erime dönemlerinde rastlanır. Bu tür olayların Türkiye’de en çok görüldüğü yer Karadeniz’dir. Özellikle Doğı Karadeniz, Türkiye’de heyelan olaylarının sıklıkla yaşandığı yerdir. Türkiye genelinde gerçekleşen heyelanların yarıdan fazlası yağışların ve kar erimelerinin etkisiyle ilkbaharda yaşanmaktadır.

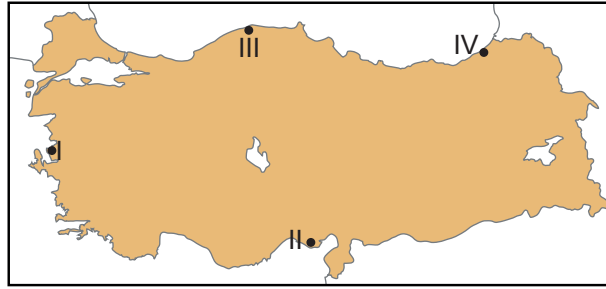
Bu açıklamada heyelan ile ilgili,

- I. en çok görüldüğü mevsim,
- II. oluşumuna neden olan olaylar,
- III. kayaç yapısının heyelana etkisi,
- IV. önlemek için yapılan çalışmalar

hangilerinden söz edilmemiştir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

9. Türkiye’deki ovaların bir kısmı akarsuların taşıdığı alüvyonları denizde biriktirmesiyle oluşan delta ovalarıdır.

Harita üzerinde numaralandırılmış alanlardan hangilerinde bu tür ovalar oluşmuştur?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

10. Buzullar dört gruba ayrılır. Yüksek dağlardaki küçük çanakları dolduran buzullara sirk buzulu denir. Eski akarsu vadilerini dolduran ya da beslenme alanından taşarak belirli bir yatak boyunca aşağılara inen buzullar vadi buzulu olarak adlandırılır. Yüksek dağların zirvelerini kaplayan buzullara takke, karaların yüzünü bir bütün olarak kaplayan buzullara ise örtü buzulu denir. Yeryüzündeki buzulların büyük bir kısmı örtü buzulu şeklindedir.

Bu bilgi doğrultusunda aşağıda bazı eşleştirmeler yapılmıştır.

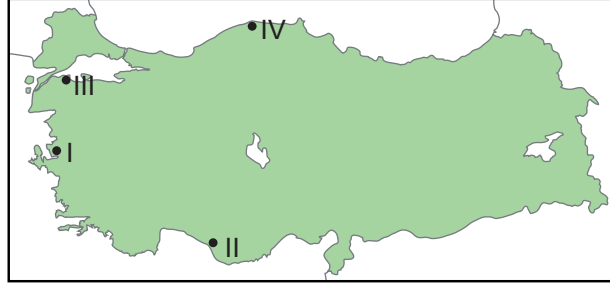
- I Grönland Adası - örtü buzulu
- II. Everest Tepesi – takke buzulu
- III. Antarktika kıtası – sirk buzulu

Bu eşleştirmelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve II. E) II ve III.

4. Tekrar Testi

11. Dağların kıyıya paralel uzandığı, falezlerin yaygın olduğu, girinti ve çıkıntının az olduğu kıyı tipi boyuna kıyılar olarak adlandırılır.

Bu bilgiler göz önüne alındığında boyuna kıyılar harita üzerinde numaralandırılmış yerlerden hangilerinde görülür?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III. D) II ve IV. E) III ve IV.

12. **Deprem;** Yeryüzünde doğal nedenlerle hissedilen kısa süreli sarsıntılardır. Yer kabuğunun içinde depremin asıl meydana geldiği yere odak noktası ya da **iç merkez**, yeryüzünde odak noktasına en yakın olan ve depremden en çok etkilenen yere de **dış merkez** adı verilir. Depremin gücü ya da “boyutu” iki yolla ölçülmektedir. Bunlardan birisi depremin “şiddeti” diğeri ise “büyüklüğüdür.

Depremin büyüklüğü; deprem sırasında açığa çıkan enerjinin bir ölçüsü olarak tanımlanmaktadır. Deprem büyüklüğünü tespit etmek için daha çok **Richter (Rihter)** ölçeği kullanılır.

Depremin şiddeti; herhangi bir derinlikte olan depremin, yeryüzünde hissedildiği bir noktadaki etkisinin ölçüsü olarak tanımlanmaktadır. Bu etki depremin büyüklüğüne, süresine, odak derinliğine, yapıların depreme karşı dayanıklılığına bağlı olarak değişebilmektedir.

Aşağıda aynı yerde bir hafta arayla meydana gelen iki deprem hakkında bilgiler verilmiştir.

Büyüklük : 5,3
Odak derinliği : 7 km
Şiddet : IV
Süre : 35 saniye

1. Deprem

Büyüklük : 5,9
Odak derinliği : 14 km
Şiddet : II
Süre : 19 saniye

2. Deprem

1. depremin şiddetinin 2. depremden daha fazla olması;

- I. daha uzun süre ile hissedilmesi,
II. yapıların depreme karşı daha dayanıksız olması,
III. odak noktası ile dış merkezi arasındaki mesafenin daha kısa olması

hangileri ile açıklanabilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) I ve III. E) I, II ve III.

4. Tekrar Testi

13. Aşağıdaki görselde deniz suyunun salınım hareketi sonucunda oluşmuş bir yer şekli gösterilmiştir.

Bu yer şeklinin oluşmasında;

- I. dalga aşındırma faaliyeti,
- II. kıyı gerisindeki yer şekillerinin yüksekliği,
- III. kıyı gerisindeki bitki örtüsünün seyrekliği

unsurlarından hangilerinin etkisi bulunmaktadır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) II ve III.

14. Türkiye ortalama yükseltisi fazla ve engebeli bir ülkedir.

Türkiye'nin aşağıdaki özelliklerinden hangisi bu durumun bir sonucu değildir?

- A) Yol yapım giderlerinin fazla olması
- B) Batıdan doğuya doğru sıcaklığın değişmesi
- C) Kısa mesafelerde bitki örtüsünün değişiklik göstermesi
- D) Akarsularının ağız kısımlarında delta ovalarının oluşması
- E) Kuzey güney doğrultuda kıyılar ile iç kesimler arasında ulaşımın güç olması

4. Tekrar Testi

15. Kalker, jips, kaya tuzu ve tebeşir gibi suda kolay çözünen kayaçların yaygın olduğu yerlere karstik yöre denir. Bu kayaçların çözünmesiyle oluşan şekiller ise karstik şekiller olarak adlandırılır.

Bir yörede karstik şekillerin oluşmasında o yörenin;

- I. kayaç yapısı,
- II. iklim koşulları,
- III. ekonomik düzeyi

özelliklerinden hangilerinin etkisinden söz edilebilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) I ve III. E) II ve III.

16. Suların buharlaşması, yağışların gerçekleşmesi, akarsuların oluşması, rüzgârın meydana gelmesi, buzulların hareket etmesi güneş enerjisine bağlı olarak meydana gelmektedir. Bu nedenle su, buz ve rüzgâra dış kuvvetler denir. Dış kuvvetlerin etkisi her bölgede aynı değildir. İklim koşullarına ve yer şekillerine bağlı olarak dış kuvvetlerin etkinliği bölgeden bölgeye değişmektedir. Çöllerde rüzgâr, nemli yerlerde akarsular, kutuplarda ve dağların yüksek kesimlerinde buzullar yer şekillerini biçimlendiren başlıca kuvvetlerdir.

Bu açıklamadan aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Güneş dış kuvvetlerin temel enerji kaynağıdır.
- B) Günümüzde küresel ısınmaya bağlı olarak buzulların etki alanı genişlemiştir.
- C) Dış kuvvetlerin etkin olduğu bölgelerin farklılığı doğal koşullara bağlı olarak değişmektedir.
- D) Bir bölgenin iklim koşullarının bilinmesi ile o bölgede hangi dış kuvvetin yeryüzünü şekillendirici etkisinin daha fazla olduğu bilinebilir.
- E) Günlük ve yıllık sıcaklık farkının fazla olduğu kurak bölgelerde rüzgârın yeryüzünü şekillendirici etkisi diğer dış kuvvetlere göre daha fazladır.

17. Okyanus kıyılarındaki akarsu ağızları, gelgit akıntılarından dolayı aşınmakta ve genişlemektedir. Böylece okyanus suları akarsu ağızına doğru huni biçiminde ilerlemektedir. Bu şekilde oluşan kıyılara haliç denir.

Bir akarsu ağızında haliç oluşmuş ise bu yerle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi kesin olarak doğrudur?

- A) Akarsu biriktirme faaliyetleri görülür.
- B) Gelgit genliği fazladır.
- C) Kıyıda sığ lagünler fazladır.
- D) Akarsu iç denize dökülmektedir.
- E) Akarsuyun akış hızı yüksektir.

4. Tekrar Testi

18. Akarsular, yüksek ve engebeli arazilerde yeryüzünü aşındırma faaliyetleri ile şekillendirmektedir.

Buna göre,

I

Menderes

II

Çentik Vadi

III

Dev Kazanı

yeryüzü şekillerinden hangileri yalnızca akarsu aşındırma faaliyetlerine örnektir?

Yalnız I.

B) Yalnız II.

C) I ve II.

D) II ve III.

E) I, II ve III.

19. Aşağıda Konya - Antalya yolu üzerinde bulunan bir turistik mağaraya ait bazı fotoğraflar verilmiştir.

Fotoğraflar dikkate alındığında mağarada aşağıdaki kayaç türlerinden hangisinin yaygın olduğu söylenebilir?

- A) Dış püskürük
- B) Fiziksel tortul
- C) Kimyasal tortul
- D) Organik tortul
- E) Başkalaşım

20. Türkiye’de yer şekillerinin biçimlenmesinde etkisi en az olan dış kuvvet buzullardır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kuzey Yarım Küre’de yer alması
- B) Ortalama yükseltisinin fazla olması
- C) Farklı iklim tiplerinin görülmesi
- D) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
- E) Ilıman kuşakta yer alması

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.